

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Sysselsättning och boende på landsbygden - Juridiska personers förvärv av jordbruksmark och effektiv tillämpning av glesbygdsbestämmelserna (SOU 2025:82)

Er beteckning: LI2025/01360

Sammanfattning

Vi föreslår att släktskapsundantaget utvidgas utöver utredningens förslag.

I övrigt tillstyrker vi utredningens förslag.

18.1 Överväganden och bedömningar för förvärvstillstånd för juridiska personer

Vi stödjer utredningens ställningstagande att aktiebolags möjlighet att förvärva lantbruksegendom ska behållas enligt nuvarande regler.

20.1.4 Nyttan med förvärvsprövning i glesbygd

Vi ser inte att det finns belägg för att produktionen från jord och skog som förvärvas av någon som inte är etablerad på orten generellt skulle bli lägre på lång sikt i Blekinge. Tvärtom kan det ofta vara så att utbor har finansiell kapacitet att utveckla och förbättra såväl produktionsförmåga som kultur- och naturvärden. Ofta arrenderas eventuell brukningsvärd jordbruksmark ut till aktiva lantbrukare på orten.

Vi håller inte med om att lantbruksegendom som styckas upp inte kan användas för jord- eller skogsbruk. I utpekad glesbygd i Blekinge

är det vanligt förekommande att skogsfastighet med bostad, där arealen överstiger något enstaka hektar, förvärvas antingen av redan etablerad eller en helt ny skogsägare som därefter styckar av bostadsdelen och avyttrar denna. Produktionsförmågan på kvarvarande arealer jord och skog förblir intakt och kan användas för jord- eller skogsbruk. Förfarandet med avstyckning kan samtidigt bidra till ökade möjligheter för bosättning i glesbygd eftersom det rimligen är fler intressenter som har ekonomisk möjlighet att förvärva en avstyckad gård för permanent bosättning jämfört med att förvärva en större skogsfastighet där det ingår bostad. I dessa fall är det av stor vikt att storlek och utformning av avstyckningarna möjliggör mindre djurhållning eller andra verksamheter kopplat till de platsspecifika förutsättningarna. Detta handlar dock om tillämpning av regler för fastighetsbildning och inte om regler för jordförvärv.

Generellt sjunker andelen självverksamma skogsägare kontinuerligt och trenden har bestått under de senaste decennierna. Framför allt är det slutavverkning och gallring som lejs ut, men även tjänster för röjning och plantering lejs ut i allt högre omfattning. Det finns inget som tyder på att denna utveckling kommer att ändras. I Blekinge äger fysiska personer betydligt högre andel av skogsmarken jämfört med riksgenomsnittet och flertalet skogsfastigheter är relativt små. Det finns därför goda möjligheter för små lokala aktörer inom skogsvård parallellt med de större aktörer som utför mer omfattande uppdrag åt såväl fysiska som juridiska skogsägare och verkar över större områden än den lokala orten. Den generellt minskande självverksamheten skapar alltså möjligheter för det fåtal skogsägare som har självverksamhet inom skogsbruk som huvudsaklig försörjning eftersom de får större möjlighet att utföra skogstjänster åt icke självverksamma skogsägare och på så sätt utveckla sitt skogsbruksföretagande utan att förvärva ytterligare fastigheter. En sådan utveckling stärker också likviditeten och försörjningsförmågan på kort sikt jämfört med att förvärva mer areal som höjer skuldsättning och räntekostnader för den självverksamme skogsägaren.

Sammantaget bedömer vi att en striktare tillämpning vid förvärvsprövning i glesbygd inte har någon avgörande betydelse för utvecklingen av sysselsättning och bosättning i Blekinges glesbygd.

20.2.2 Statens inlösen skyldighet behöver inskränkas

Vi delar utredningens förslag om att Statens inlösen skyldighet ska tas bort för köp av lantbruksegendom som blir ogiltigt på grund av vägrat förvärvstillstånd enligt 7 § första stycket jordförvärvslagen. Vi anser att det är helt nödvändigt att inlösen skyldigheten tas bort för att lagen ska kunna tillämpas mot bakgrund av de skäl som framkommer i utredningen.

20.3.2 Utvidgning av släktskapsundantaget föreslås

Vi anser att släktskapsundantaget för fysiska personer bör utvidgas och utformas i enlighet med begreppet närstående i 2 kap 22 § Inkomstskattelagen (1999:1229). Dödsbo ska däremot inte omfattas eftersom dessa inte utgör fysisk person.

Med närstående avses

- *make,*
- *förälder,*
- *mor- och farförälder,*
- *avkomling och avkomlings make,*
- *syskon, syskons make och avkomling, och*
- *dödsbo som den skattskyldige eller någon av de tidigare nämnda personerna är delägare i.*

Styvbarn och fosterbarn räknas som avkomling

Skälen för detta är att vi anser att det är oskäligt att inte medge tillstånd till närstående, att det förbättrar förutsägbarheten i lagstiftningen och att det minskar den administrativa bördan för både myndigheter och förvärvare.

I det fall släktskapsundantaget inte arbetas om enligt ovan anser vi att den föreslagna utvidgningen ändå bör omfatta säljarens syskonbarn samt säljarens syskons makes barn. Skälen för detta är att om nuvarande förslag genomförs kommer det att leda till att i de

fall ett syskonbarn, eller syskons makes barn, avser att förvärva så kommer förvärvet att genomföras i två steg genom transportköp som vart och ett inte kräver tillstånd. Begränsningen av släktskapsundantaget enligt nuvarande förslag blir därför verkningslös och medför dessutom onödig administrativ börda för säljare, förvärvare och Lantmäteriet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Helena Morgonsköld med Per Svantesson som föredragande.

kopia till li.jl@regeringskansliet.se.